

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Mehmet Özhasseki tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Gökan ZEYBEK

İstanbul Milletvekili

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği eski Bakanı Murat Kurum 26 Aralık 2019 tarihinde Kanal İstanbul'a ilişkin (20 Ocak 2020'da da onaylanacak olan) ÇED Raporunu açıklarken, o zaman göreve geleli 6 ay olmuş olan İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun Kanala ilişkin planlamalara ve hazırlıklara dahil olmadığını, ancak İBB katkı vermese de hükümetin Kanal İstanbul'u tamamlayacağını vadediyordu. Mart 2024 seçimleri için Adalet ve Kalkınma Partisi İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlık Adayı olarak ilan edilen Murat Kurum'un İstanbul'a ilişkin vaatleri arasında bugün itibariyle Kanal İstanbul projesi yer almamaktadır. Dahası, Danıştay 4. Dairesi'nin artık rafa kaldırıldığı düşünülen Kanal İstanbul ÇED raporuna karşı açılan davalarda bölgede yeniden bilirkişi keşfi yapılmasını istemesi kamuoyunda tepki yaratmıştır.

Danıştay 4. Dairesi, Kanal İstanbul projesi için verilen Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) olumlu kararına karşı açılan çok sayıdaki yürütmenin durdurulması talebiyle ilgili davacılar 10 ila 65 bin lira arasında değişen yargılama gideri-dava harcı ödenmesine hükmetmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan 12 Haziran 2011 seçimleri öncesi Kanal İstanbul projesini ilan ederken ABD dolarının kuru 1 lira 56 kuruştur. Projenin maliyeti ise (çevre yolları ve köprü vs inşaatlarıyla birkaç kat fazlasına çıkacağı hesaplarına rağmen, resmi belgelerde) 15 milyar dolar olarak hesaplanıyordu. Bu da 24 milyar TL ediyordu.

Murat Kurum ÇED raporunu açıklarken ABD doları 5,94'e çıkmıştı. Raporu hazırlanırken 2019 dolar ortalaması 5 lira olarak varsayıldığı için 75 milyar TL görünüyordu ama o günkü TL maliyeti 89 milyar liraya fırlamıştı. 17.01.2024 itibariyle 30 lira olan ABD doları üzerinden hesaplandığında Kanalin bugünkü maliyeti 450 milyar TL'ye çıkmış durumda. Buna göre:

- 1- ÇED Raporunda projenin yatırım döneminden sonraki işletme döneminde projenin (yatırım işletme açısından en uygun şekilde tasarlanması ve yapımı için gerekli hassasiyetin gösterilmesi sonrasında gerekli rutin bakım ve onarımların yapılması suretiyle proje için işletme süresinin en az 100 yıl olarak kabul edildiği belirtilmektedir) gelir ve giderlerine ilişkin bir öngörüsü bulunmamaktadır. Yani, projenin ömrü boyunca işletme döneminde yaratacağı gelir ve giderlerin yıllara göre dağılımı belli değil.

Dolayısıyla bu durum belli olmadan söz konusu projenin fizibilite etüdü nasıl yapılabilmektedir?

- 2- Kanal İstanbul Projesi'ne ilişkin ÇED raporuna karşı bu soru önergesinin verildiği tarihe kadar kaç tane dava açılmıştır? Kaç adet dava devam etmektedir? Yürütmeyi durdurma davalarında davacıların yatırmalarına hükmedilen dava harcı toplam ne kadardır?
- 3- İBB Başkan Adayı Murat Kurum'un İstanbul'a ilişkin vaatleri arasında Kanalın yapılması bulunmadığına göre, bu proje rafa kaldırılmış durumdadır. Bu durumda ÇED raporunun da idari kararla hükümsüz kılınarak yargının boş yere meşgul edilmesine son verilmesi gündemde midir?